

نگرشی بر شیوه‌گزینش دانشجو

نظربه اهمیت موضوع گزینش دانشجو برای دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور سخنرانی آقای دکتر مسلم بهادری رئیس سازمان سنجش آموزش کشور را در کلوب روتاری تهران که در تیرماه گذشته ایراد نموده‌اند بنظر خوانندگان گرامی میرسانیم .

سابقه امر

برگزاری مسابقه به منظور انتخاب بهترین دانشجو برای ادامه تحصیل دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ، که " مسابقه ورودی " یا " کنکور " اصطلاح شده بود ، پدیده تازه ای است که از حدود سی سال پیش تاکنون در ایران رایج شده است . تا زمانی که عده فارغ التحصیلان مدارس متوسطه در رشته های ادبی و علمی (ریاضی و طبیعی) کمتر از گنجایش پذیرش دانشگاهها و یا بر آن بود ، اجرای مسابقه ورودی ضرورت نداشت و همه کسانی که دبیرلم کامل متوسطه داشتند ، با تشریفات مختصری بر حسب نوع دبیرلم و علاقه خود ، در رشته های موجود در دانشگاهها ثبت نام می کردند و به اصطلاح از یکی از مزایای قانونی دبیرلم خود ، یعنی ادامه تحصیلات عالی ، برخوردار می شدند .

از زمانی که جمعیت کشور ، بر اثر پیشرفت های اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی و بهداشتی فزونی یافت ، عده دانش آموزان دبستانها و دبیرستانها نیز بار شد بی سابقه ای روبه ازدیاد گذاشت و در نتیجه در هر سال فارغ التحصیلان بیشتری خود را برای ورود به دوره های آموزش عالی آماده کردند .

لزوم برگزاری مسابقه ورودی ، نخست در بعضی از دانشکده های دانشگاه تهران احساس شد از جمله میتوان دانشکده های گروه پزشکی ، دانشکده فنی و دانشکده حقوق دانشگاه مذکور را نام برد و تا حدود سال ۲۵۲۰ شاهنشاهی تنها این دانشکده ها برای انتخاب دانشجو به برگزاری مسابقه ورودی می پرداختند .

در اثر اقبال روز افزون داوطلبان به آموزش عالی ، بتدریج روش مسابقه در دانشکده های دیگر نیز اعمال شد . در پایان این مرحله ، عمومیت یافتن مسابقه ورودی در دانشکده ها ، اولیاء دانشگاه را بر آن داشت که مسابقه ورودی دانشکده ای را به مسابقه ورودی دانشگاهی مبدل سازند .

درسال تحصیلی ۲۱ - ۲۵۲۰ یعنی در آغاز پیدایش مسابقه ورودی دانشگاهی ، تعداد کل فارغ التحصیلان دبیرستانها ۱۰۷۷۹ نفر بود ، درحالی که درسال تحصیلی ۲۹ - ۲۵۲۸ یعنی زمان برگزاری مسابقه سراسری این رقم به ۴۶۲۸۴ نفر یعنی نفوساً ۴ برابر شد .

درآغاز کار بعضی از دانشگاهها و موسسات آموزش عالی خصوصی ، که باشوهرامتحانات تئوری آشنا بودند ، انجام این مهم را برعهده گرفتند . نام نویی برای شرکت در مسابقه ورودی بتدریج به وسیله بست انجام گرفت و متمرکز شد و هزینه ثبت نام و اجرای مسابقات ورودی نیز در دانشکده های مختلف که متفاوت بود ، بکنواخت شد و نسبت گردید .

درسال ۲۵۲۱ شاهنشاهی که نظارت برآموزش عالی و هماهنگی اموردانشگاهها به عهده شورای مرکزی دانشگاهها و اکتدارشد ، بنا بر تصمیم این شورا ، کار مسابقه ورودی و انتخاب دانشجویان سال اول کتبه دانشگاههای دولتی به عهده دوهیات ، نظارت و اجرایشه (مرکب از هفت نفر که متشکل از هیات نظارت و سه عضو هیات اجرایشه) که از طرف شورای مدکور انتخاب شده بودند ، واگذار گردید و به این ترتیب نخستین مسابقه ورودی سراسری دانشگاههای کشور در مردادماه سال ۲۵۲۲ شاهنشاهی انجام گرفت .

در این مسابقه ، امتحانات شامل مواد عمومی (زبان فارسی ، زبان خارجی و اطلاعات عمومی) و مواد اختصاصی مربوط به رشته های ادبی ، ریاضی و طبیعی بود . امتحانات مزبور در یک یا دو جلسه انجام می گرفت و تنها اوراق امتحانات اختصاصی کسانی تصحیح می شد که در امتحانات عمومی نمره آنان به حد نصاب (در حدود ۱۵) رسیده بود .

بعد از آن پذیرفته شدگان می توانستند بانوجه به علاقه و مصیحت شخصی ، دانشگاهها ، دانشکده ها و رشته های مورد نظر خود را به ترتیب تقدم بعین رگتبا اعلام کنند . عمل استخراج و تعیین اسامی پذیرفته شدگان هر رشته تحصیلی بادت انجام می گرفت . نخستین مسابقه ورودی سراسری ، به علت کمبودهایی که داشت مورد انتقاد دانشگاهها و مخصوصاً دانشگاه تهران فرار گرفت .

درسال ۲۵۲۸ شاهنشاهی مرکز آزمون شناسی ایجاد شد و اجرای مسابقات ورودی دانشگاهها به عهده آن واگذار گردید .

در سابقه ورودی سال تحصیلی ۲۹ - ۲۵۲۸ داوطلب حق داشت که با مراجعه به سلسله جدولهای وضع پذیرش دانشجو در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ، پنج رشته تحصیلی را انتخاب و میزان علاقه خود را به هر یک از رشتهها تعیین کند و بعد شماره آنها را به ترتیب مقدم در قسمت مربوط به انتخابهای

اول ، دوم ، سوم ، چهارم و پنجم بنویسد .

در مسابقه ورودی سال تحصیلی ۳۰ - ۲۵۲۹ ترتیبی داده شده بود که دارندگان دیپلم کامل متوسطه در رشته های طبیعی ، ریاضی و ادبی در امتحاناتی که در حدود برنامه دوه دوم متوسطه رشته خود آنها طرح شده بود ، شرکت جویند . در این سال ۱۳ دانشگاه و موسسه آموزش عالی گزینش دانشجو برای رشته های تحصیلی خود راه مرکز آزمون شناسی سپرده بودند .

در مسابقه ورودی سال تحصیلی ۳۱ - ۲۵۳۰ به طور کلی اصول و شیوه های مسابقات ورودی سالهای ۲۹ و ۳۰ به کار گرفته شد فقط با توجه به اهمیت سنجش هوش و استعداد تحصیلی ، جهت ادامه تحصیلات عالی ، در مسابقات ورودی این سال از داوطلبان علاوه بر امتحان معلومات بر حسب نوع دیپلم آزمایش هوش و استعداد تحصیلی به عمل آمد و همچنین در شرایط عمومی پذیرش دانشجو این اصل در نظر گرفته شد که مجموع نمره های مسابقه ورودی داوطلب باید از میانگین کل نمره های داوطلبان با احتساب ضرایب بیشتر باشد .

با توجه به نظرات و پیشنهادهای مطروحه در کنفرانس آموزشی رامسر مرکز آزمون شناسی در صدد برآمد که با مطالعات و بررسی های دقیق و همه جانبه طرحی که حتی الامکان جامع و کامل و خالی از عیب و ایراد باشد ، برای مسابقه ورودی سال ۲۵۳۲ شاهنشاهی برگزیند .

بر این اساس از کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و مراکز روانشناسی و روانسنجی تقاضا شد که نظرات و پیشنهادهای اصلاحی و معایب و نقائصی را که در مسابقات ورودی سالهای گذشته به نظرشان رسیده است ، به مرکز آزمون شناسی ارسال دارند ، ضمناً کلیه مقالات و نظراتی را که محققان و صاحب نظران در مطبوعات در زمینه مسابقات ورودی و گزینش دانشجو انتشار داده بودند جمع آوری و مورد بررسی قرار گرفت .

در نتیجه این تغییرات در نحوه پذیرش و گزینش دانشجو به عمل آمد .

۱- کلیه دانشجویان رشته تربیت دبیران بین داوطلبان محلی انتخاب شدند .

۲- ۵۰ درصد دانشجویان رشته کشاورزی در دانشگاههایی که رشته کشاورزی دارند از بیابان داوطلبان محلی انتخاب شد .

۳- رشته پرستاری از مسابقه سراسری خارج شده و مسابقات ورودی آن برای داوطلبان محلی مستقلاً از طرف دانشگاههای مربوط برگزار گردید . همچنین برای رشته های هنرهای تجسمی ، هنرهای ثنائی ، موسیقی و رشته معماری دانشگاه تهران مسابقات ورودی جداگانه صورت گرفت .

در مسابقه ورودی سال ۲۵۳۳ ، از بین ۵۰۷۵۲ نفر داوطلب ۸۷۸۶ نفر توانستند به آموزش عالی

راه مانند و برای آنکه داوطلبان بتوانند ، علاقه خود را در یک جهت تحصیلی سوق دهند ، رشته های تحصیلی بانوجه به تجانس آنها به ۵ گروه به شرح زیر تقسیم شده بود .

گروه اول - پزشکی و علوم طبیعی

گروه دوم - مهندسی و علوم ریاضی

گروه سوم - ادبیات و علوم انسانی

گروه چهارم - اقتصاد و علوم اجتماعی

گروه پنجم - زبانهای خارجی

داوطلب ورود به آموزش عالی با در نظر گرفتن نوع دیپلم و شرایط اجتماعی هر یک از دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ، فقط یک گروه از گروههای پنجگانه را برمیگزید و حداکثر پنج رشته تحصیلی را در آن انتخاب می نمود .

چگونگی انتخاب دانشجویان برای دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور در سال ۲۵۳۴ نسبت به سال های گذشته بر اساس مفاد بند ۳۰ قطعنامه هفتمین کنفرانس ارزشیابی انقلاب آموزش نهمین سال پذیرفت . بر اساس این مقررات پذیرش دانشجویان در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور به دو عامل بستگی پیدا کرد .

الف - نمره های امتحانات کتبی نهایی متوسطه

ب - نمره های نتایج آزمایش همگانی

در آزمایش همگانی سال ۲۵۳۴ از داوطلبان سه آزمون ، استعداد تحصیلی ، زبان فارسی و شناخت ایران و فرهنگ ملی و زبان خارجی بعمل آمد که نمره های آزمایش همگانی را سازمان سنجش آموزش کشور به صورت کارنامه ای تنظیم و برای داوطلبان ارسال داشت . در این کارنامه نمره های خام آزمون و تراز شده هر یک از مواد آزمون ، مجموع کل این نمرات ، بر تراز هر دو داوطلب نسبت به دارندگان دیپلم مشابه و مرتبه وی نسبت به کل شرکت کنندگان در آزمایش همگانی مندرج بوده و سه این آزمایش همگانی با ضرایب متفاوت در انتخاب دانشجویان مراکز گرفت نادر مرحله دوم برای ۱۰ دانشگاه ، ۱۴ دانشکده ، یک هنرکده ، ۲۹ مدرسه عالی ، ۶ موسسه آموزش عالی ، ۱۱ انستیتو عالی ، ۵ آموزشگاه عالی ، ۵ مجتمع آموزشی ، ۲۲ مدرسه و آموزشگاه عالی پرستاری ، ۵ مدرسه عالی مامائی ، ۱۰ آموزشگاه عالی بهداشت مدارس ، ۱۹ انستیتو تکنولوژی تهران و ۲۱ انستیتو تکنولوژی شهرستانها مورد استفاده قرار گرفت . عبارت دیگر امتحان سراسری با آزمون شناسی ولی گزینش را خود دانشگاهها انجام دادند . و دانشگاهها و

ناجهدل درآمد ظرفیت بسیاری ارزشه های این دانشگاهها و موسسات آموزش عالی به صورت سهبعدی
منطقه ای به جوانان محلی اختصاص داده شود .

دربسیاری ارزشه های آموزش عالی، مخصوص در دوره های شبانه امکانات وسیعی برای داوطلبانی
که در سالهای گذشته مدارک دبیرستانی را کسب کرده بودند فراهم شده بود و آزمایش همگانی بانسریب
خاص که برای آن در نظر گرفته شده بود ، توانست معیاری ثابت برای ایجاد هماهنگی در سطح میانگین
های مختلف بشمار آید .

ظرفیت پذیرش دانشجویان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی در سال ۲۴۷۷۶۶ نفر بود که از میان
۲۹۵۹۵۶ نفر داوطلبان ورود به آموزش عالی انتخاب شدند . از آنجا که به برکت اثرات اصل پانزدهم
انقلاب ، هجرت تحصیل برای همه جوانان مستعد کشور بطور رایگان فراهم آمده و دانشجویان
دانشگاهها و موسسات آموزش عالی از مزایای درمان آموزش رایگان بهره مند بودند و حتی در شرایط خاص
از امتیازات دیگری مانند کمک هزینه تحصیلی و مسکن و وام برخوردار بودند . و از این طریق امکانات
شکوفائی استعداد جوانان ممتازی علم و دانش فراهم بود ، از هر چه لازم بود ، از هر چه
اعتماد بیشتر از علاقه خاص داوطلبان به بعضی ارزشه ها و با ظرفیت خاص برخی دیگر ، ایجاد بنمود که
دانشجویان آنها ، بنسبت دانشگاهها و موسسات آموزش عالی با رعایت ضوابط عمومی و از طریق
شتر آگهی های بعدی در روزنامه ها انتخاب شوند . اینگونه رشته ها پاکد (ندارد) مشخص گردیده
بود . داوطلبان طبقاً این گونه رشته ها را جزو انتخاب های ده گانه خود منظور نمی نمودند ،
پذیرفته شدن داوطلب در رشته های شماره دار در این حال به عوامل زیر بستگی داشت .

الف - تعداد داوطلب در هر رشته و ظرفیت آن

ب - نمره کل داوطلب نسبت به نمره های کل داوطلبان دیگر همان رشته

پ - نمره آن رشته در میان انتخابهای ده گانه داوطلب به ترتیبی که خرد او در برگ درخواست
پذیرش نوشته بود .

ت - دارا بودن شرایط اختصاصی رشته

هنگام اعلام نتایج نام هر داوطلب فقط در برگ رشته آگهی می شد .

آزمون های آزمایش همگانی عبارت بودند از :

- آزمون استعداد تحصیلی

- آزمون زبان فارسی و شناخت ایران و فرهنگ ملی

- آزمون زبان خارجی (انگلیسی ، فرانسه ، آلمانی ، روسی ، ایتالیایی)

تعیین نوع زبان دربرگ درخواست ثبت نام برای شرکت در آزمون همگانی با توجه به شرایط خاص رشته هایی که داوطلب انتخاب می نمود بسیار ضروری بود .

سئوال های آزمون بصورت نستی بود که هر سئوال شامل یک متن و یک جواب صحیح و سه پاسخ نزدیک به صحیح بود .

همین روش عیناً برای سال تحصیلی ۳۷ - ۲۵۳۶ نیز اعمال گردید و در این سال ۲۹۱۵۶۵ نفر در آزمون همگانی شرکت نمودند و داوطلب ورود به آموزش عالی گردیدند .

بررسی به عمل آمده نشان داد که در سال گذشته حدود ۱۵ درصد از پذیرفته شدگان به علت عدم تمایل به ادامه تحصیل در رشته ای که در آن پذیرفته شده اند از ثبت نام در دانشگاهها خودداری نمودند و ۱۰ درصد نیز پس از ثبت نام از ادامه تحصیل منصرف گردیدند که ناشی از عدم شناخت رشته های تحصیلی آموزش عالی و عدم تسلط کافی به انتخاب رشته های تحصیلی از جانب داوطلبان بود . به همین منظور و برای رفع این مشکل سازمان سنجش آموزش کشور ، اقدام به تهیه و انتشار دو جلد کتاب شناخت رشته های آموزش عالی ایران نمود که در رفع مشکلات فوق الذکر بسیار موثر واقع شده است .

تعمیر بنیادی در آموزش گزینش دانشجو برای سال تحصیلی ۳۸ - ۲۵۳۷

شهبانوی ایران در زمینه گزینش دانشجو فرموده بودند ، " در سوره گزینش دانشجو حتماً باید تجدید نظر شود تا کسی که مایل است به تحصیل درباره الهیات بپردازد ، ناگزیر نباشد ، همان نستی را امتحان بدهد که داوطلب تحصیل مدیریت صنعتی می گذراند .

بالحاق از نظر و بمنتش بانوی اول ایران در زمینه آموزش گزینش دانشجو و به منظور بی ریزی سبوه ای که تا حد ممکن به دوران سازشهای گذشته باشد ، مبنای کار برین نظر خواهی از دانش آموزان و اولیا آنان دهران ، پایگاههای حزب رسنا عزیز ملت ایران و گروههای مختلف اجتماعی استوار گردید .

با راهشائی حجاب و وزیر آموزش و پرورش و سرپرست وزارت شترم و آموزش عالی ، حاصل نظر خواهیها و مسائل و مشکلات نظام گزینش دانشجو در کمیته ویژه ای با شرکت روسای منتخب دانشگاهها و مسئولان وزارت آموزش و پرورش و علوم و آموزش عالی مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و نظرهای نهائی این کمیته در جلسات متعدد روسای دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور مطرح شد و به منظور جمع بندی نهائی نظرات و تصمیمات ، شورای هماهنگی گزینش دانشجو ، مرکب از صاحب نظران و دست اندرکاران آموزش عالی تشکیل گردید و این شورا برنامه نهائی آزمون و گزینش دانشجو را تنظیم و تدوین نمود که پس از اسناد مقام وزارت آموزش و پرورش و سرپرست وزارت علوم و آموزش عالی و روسای دانشگاهها

به مرحله اخرد آمد .

در این برنامه که نسبت به شوه گذشته تعبیر بنمادی یافته ، کوشش به عمل آمده است که اربکو صدلیهای آموزش عالی را کسانئ اشغال نمایند که پایه و مانه علمی لازم را برای رسته ای که در آن پذیرفته خواهند شد ، دارا باشند و هر دانشجو به رسته ای جذب شود که به تحصیل در آن علاقمند باشد و از سوی دیگر ضمن رعایت اصل استقلال دانشگاهها ، از حد اکثر ممکن رشته های آموزش عالی بهره گیری نمود ، و از حالی ماندن صدلیها به ندرت پرهیز گردد .

نکته اساسی و مهم دیگر در این برنامه اینست که در گذشته آزمونهای کزینش دانشجو ناظر به تحصیلات دبیرستانی بود و حال آنکه در برنامه جدید این آزمونها ناظر به رشته های تحصیلی آموزش عالی است و از جهت نامن نظر شهبانوی گرامی داوطلبان ورود به آموزش عالی از این پس همگی بکستت بکسان را پاسخ نخواهند داد ، زیرا برای امتحانات ورودی دوتوع امتحان پیش بینی شده است ، امتحان عمومی که شامل آزمون های زبان فارسی و شناخت ایران و فرهنگ ملی است ، آزمون استدلال ریاضی و منطقی و آزمون زبان خارجی می باشد که برای همه داوطلبان بکسان است و امتحان اختصاصی که در ارتباط با رشته ای است که داوطلب علاقمند به ادامه تحصیل در آنست و به همین منظور رشته های آموزش عالی به پنج گروه تقسیم شده و برای هر گروه به شرح زیر امتحان اختصاصی در نظر گرفته شده است .

عنوان گروه	مواد امتحان اختصاصی
علوم اجتماعی و اقتصاد	ریاضی ، علوم اجتماعی ، تاریخ ، جغرافیا
علوم انسانی	ادبیات فارسی ، تاریخ ، جغرافیا ، فلسفه و منطق ، عربی
علوم تجربی	طبیعیات ، شیمی ، فیزیک ، ریاضی
علوم ریاضی و منی	ریاضیات ، فیزیک و مکانیک ، شیمی
زبان های خارجی	زبان پشرفته

در این روش دانشگاهها و موسسات آموزش عالی به سه گونه بردست به انتخاب دانشجویان زنند ،

- ۱- بصورت کمالاً مستقل یعنی سابقه ورودی و کزینش را خود به عهده گرفته اند .
- ۲- کار برگزاری امتحان ورودی و کزینش وسیله سازمان سنجش آموزش کشور بصورت می گیرند و لیست اسامی پذیرفته شدگان هر رشته وسیله سازمان سنجش در اختیار دانشگاهها قرار می گیرد و آنها اقدام به نت نام از پذیرفته شدگان می نمایند .

چـ با استفاده از کارنامه امتحانات ورودی که وسیله سازمان سنجش آموزش کشور انجام گرفته است و با اقدام به نشر آگهی و احیاناً برگزاری امتحانات خاص و مصاحبه دانشجویان خود در آزمون شرکت کنندگان در امتحانات ورودی که وسیله سازمان سنجش برگزار گردیده است بر میگزینند .

نعداد رشته های آموزش عالی ، ظرفیت هر رشته و شرایط و ضوابط و نحوه گزینش هر دانشگاه و موسسه آموزش عالی در دسترس راهنمای داوطلبان گردآوری و تنظیم گردید و به موقع در اختیار داوطلبان قرار گرفت و کمیته هماهنگی گزینش دانشجویان با عضویت گروهی اراضی صنایع آموزش عالی ، رؤسای دانشگاهها برای هماهنگی در کار برگزاری امتحانات ورودی و گزینش دانشجویان به وجود آمد و هم اکنون نیز فعالسبآن جریان دارد .

نکته دیگر اینکه به خلاف گذشته ، قبل از انتخاب رشته تحصیلی آموزش عالی ، کارنامه ای در اختیار داوطلب قرار گرفت که با مراجعه به آن و با توجه به نمرات و امتیازاتی که کسب نموده است ، بواسطه وضع نسبی خود در ادر جمع داوطلبان هم گروه خود در برابر آگاهانه دست به انتخاب رشته تحصیلی بزند و حتی به دلخواه خود از شرکت در انتخاب منصرف خودداری نماید .

امتیاز روش امتحان و گزینش دانشجویان سال ۲۵۳۷ نسبت به سال گذشته

— در گذشته آزمونهای گزینش دانشجویان بر مبنای نتایج امتحانات متوسطه بود ، و حال آنکه در طرح جدید گزینش این آزمونها بر مبنای نتایج رشته های آموزش عالی است .

مـ زمانا

— آزادی انتخاب رشته های آموزش عالی برای انواع دارندگان دیپلم های مختلف متوسطه در گروه مربوطه خصوص دیپلم های فنی و خدمات

— روش جدید تنها ابتکار به عدل (با توجه به پراکندگی آن در سطح مناطق) نیست بلکه آمادگی دانش آموزان برای سربازان نیاز رشته های عالی نیز ارزشیابی میشود و به داوطلبان فرصت داده میشود که با حراز معلومات مورد نیاز به رشته های مورد ملاحظه خود وارد شوند (بطور مثال داوطلبی که عدل پائین دارد محکوم نباشد که برای همیشه از ورود به آموزش عالی محروم بماند .)

— در روش جدید اصل استغلال دانشگاهها رعایت میگردد و به آنها فرصت داده میشود که داوطلبان مستعد تر و آماده تر را بپذیرند .

— داوطلبانیکه زمینه و توانایی برای رشته آموزش عالی خاصی را دارند در آن رشته پذیرفته

خواهند شد .

— دانشگاه‌هایی که مایل باشند کلاسهای تقویتی تابستانی داشته باشند این امکان را خواهند داشت که در این زمینه اقدام نمایند .

— شیوه‌های مختلفی که دانشگاه‌ها در گزینش دانشجویکارمی گیرند تجارب مفیدی برای تکامل سیستم گزینش دانشجو در آینده خواهد بود .

— در این سیستم انتخاب رشته بعد از دریافت کارنامه آزمایش‌های همگانی وسیله داوطلب انجام میشود که هر داوطلب با توجه به نمرات و میزان معلومات خود آگاهانه به انتخاب رشته می‌پردازد .

— یکی از مشکلات روش قبلی گزینش مجاز بودن داوطلب به انتخاب رشته‌های متعدده در تخصص‌های مختلف بوده است بطوریکه یک داوطلب میتواند از یکطرف داوطلب رشته‌های پزشکی و از طرفی داوطلب رشته‌های الهیات شود در صورتیکه در روش جدید با توجه به علاقه داوطلبان گروه‌های آموزشی طبقه بندی میشود و داوطلبان از ابتدا یکی از گروه‌های مورد علاقه خود را انتخاب میکنند .

— به علت ایجاد هماهنگی در سطح کلی ، و در نتیجه آموزش عالی کنترل بیشتری برای تکمیل ظرفیت رشته‌ها بعمل خواهد آمد .

افت ثبت نام در گذشته وجود داشته است ولی در سیستم جدید با افزایش ظرفیت پذیرش هر رشته متناسب با افت آن به تکمیل ظرفیت برای هر رشته نزدیکتر خواهد شد و نیز امکان داشتن ذخیره برای رشته‌های لازم فراهم می‌گردد .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

— عواملی که در افزایش تعداد سال به سال داوطلب موثر بوده اند

در سال ۲۵۲۹ شصتنه‌های تعداد ۶۲۹۳۵ نفر ، برای ورود به آموزش عالی داوطلب شدند که این رقم در سال جاری به ۳۴۴۰۲۷ نفر یعنی ۵۰٪ به اندکی بیش از ۵ برابر سال ۲۵۲۹ ، بالغ گشته است ، می‌توان افزایش چشم گیر داوطلبان ورود به آموزش عالی را مبتنی بر عوامل اقتصادی اجتماعی ، سیاسی و بالاخره آموزشی و رفاهی دانست .

این عوامل بدون بسط و توضیح زیاد به صورت زیر فهرست می‌شود .

- اولویت دادن به مدرک تحصیلی دانشگاهی ، در استخدام ها به ویژه استخدام های دولتی .
- سهولت دستاورد به مدرک تحصیلی دانشگاهی در داخل کشور .
- بالا بودن اعتبار اجتماعی کسانی که در شرایط موجود دارای مدرک تحصیلی دانشگاهی هستند .

۲- عوامل رفاهی

- توسعه همه جانبه خدمات اجتماعی و رفاهی
- رایگان بودن آموزش در سطوح مختلف
- ارائه خدمات اساسی و رفاهی به دانشجوی (بوس تحصیلی ، وام ، کار ، مسکن .....)

۳- عوامل اجتماعی

- رشد سریع جمعیت کشور و مهاجرت به خصوص مهاجرت جوانان روستایی به شهرها و بهره‌مندی آنان از امکانات آموزشی و رفاهی و تحصیلی و دبیرستانی ، در شهرهای مقصد مهاجرت .
- گسترش امکانات بیشتر آموزشی برای بانوان
- بالا رفتن آرزای مردم در زمینه زندگی ، سواد و مدرک تحصیلی .
- تحول حاصل در توانمندی و طیفه عمومی
- مشکلات و تشریفات ادامه تحصیل در خارج از کشور

۴- عوامل مربوط به بهبود و توسعه آموزش

- گسترش آموزش پیش از دانشگاه و ایجاد تسهیلات همگانی برای آموزش محانی .
- گسترش امکانات آموزش عالی و توزیع بهتر آنها در مناطق مختلف کشور .
- گسترش دوره های شبانه آموزش عالی .
- اهتمام دولت در جهت فراهم نمودن تسهیلات بیشتر ، برای داوطلبان ورود به آموزش عالی .
- توسعه آموزش آزاد و مکانبه ای .
- ازبادهای سهمیه منطقه ای برای گزینش دانشجویان در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی .

به منظور ایجاد تعادل منطقی بین گرایش به رشته‌های آموزش عالی، نیاز کشور و امکانات آموزش عالی پیشنهادت زیر به نظری رسد.

۱- در زمینه تشویق جوانان به فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای

۱-۱ یکی از عوامل اقبال به آموزش عالی، اهمیت دادن به مدرک تحصیلی دانشگاهی در استخدام ها و خصوصاً استخدام های دولتی است، پیشنهاد می شود با تدوین و آشنان نامهای استخدامی و کارآزمایی ندرج مهارت و سابقه کار، جایگزین مدرک تحصیلی گردد و آسوی دیگر به مدرک تحصیلی و نوع کار نیز ارتباط لازم برقرار شود.

۱-۲ - در پایان تحصیلات متوسطه، با توجه به نیاز بخش های مختلف اقتصادی، ایجاد دوره های کوتاه مدت آموزش فنی و حرفه ای هر چه بیشتر گسترش یابد و جوانان و جوانان برای گذراندن این دوره ها جذب به بازار کار تشویق شوند.

۱-۳ - در آموزش مدرسه ای و غیرمدرسه ای، کوشش به عمل آید که در آموزش مشاغل و حرفه های مختلف و خصوصاً کار و فعالیت بخوبی به نوجوانان و جوانان شناسانده شود تا بتدریج در فرهنگ ملی فعالیت در سطوح سانی تخصص ها و مهارت ها اهمیت و جای واقعی خود را بیابد.

۲- در زمینه آموزش متوسطه

۲-۱ - نظام آموزش متوسطه در ارتباط با نظام آموزش عالی و بازار کار، با پیشی جهت و هدف خود را مشخص نماید و با تدوین برنامه های این مقطع تحصیلی و سعی به وجود آید که تاریخ التعمیرات آموزش متوسطه بدون نردید و سرگردانی بتوانند به سانی با جذب بازار کار شوند و پایه آموزش مالی را به یابند.

۲-۲ - دوره های آموزش متوسطه نظری هر چه بیشتر محدود شود و در مقابل دوره های آموزش صمینی و حرفه ای توسعه و گسترش یابد.

۲-۳ - با توسعه رشته های تحصیلی کوتاه مدت بعد از دیپلم متوسطه و تشویق و هدایت داوطلبان به این رشته ها ارتداد داوطلبان ورود به آموزش عالی گستره گردد.

۳- در زمینه گزینش دانشجو

۳-۱ - در سطوح مختلف تحصیلی و متناسب و متوسطه، با سنجش منظم استعداد دانش آموزان،

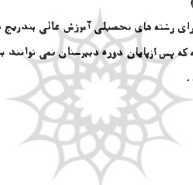
آن گروه ارژمان که شاسنگی ورود به آموزش عالی را دارند ، مشخص نمایند و با انجام تحصیلات دبیرستانی ، گشائی را که می بایست وارد آموزش عالی شوند ، به رشته های تحصیلی مورد علاقه خود هدایت نمایند .

۳-۲- چون به هر حال ظرفیت پذیرش رشته های آموزش عالی بسیار کمتر از تعداد داوطلبان ورود به آموزش عالی است ، بایستی امتیازات سنجش استعداد (بند ۳-۱) ملاک انتخاب دانشجویان قرار گیرد .

۳-۳- برای نقل و انتقال دانشجویان از رشته ای به رشته دیگر و نیز از دانشگاهی به دانشگاهی دیگر تسهیلات لازم فراهم آید تا دانشجویی که به رشته تحصیلی خود علاقه ندارد ، ناگزیر نشود تا ترک تحصیل نماید و مجدداً در سابقه ورودی آموزش عالی شرکت کند .

۳-۴- برای آندسته از رشته های آموزش عالی که شرط ورود به آنها دارا بودن استعداد و مهارت های خاصی است گزینش دانشجویان مستعداً از میان داوطلبان این گونه مهارت ها و ملذذی تشریفات سازمانی ورودی انجام پذیرد (نظیر انتخاب دانشجویان از بین دانش آموزان رشته های هنرستان موسیقی برای رشته موسیقی در آموزش عالی)

۳-۵- کزنش دانشجویان برای رشته های تحصیلی آموزش عالی به تدریج در طی دوره دبیرستان صورت گیرد و حتی برای آندسته که پس از پایان دوره دبیرستان نمی توانند بلافاصله وارد آموزش عالی شوند ، نوبتی در نظر گرفته شود .

شعبه پژوهش و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی